

Til høring om Statsbudsjettet 2019

Norges Bygdekvinneforbunds innspill til Prop 1 S (2018-2019)

Utgiftskapittel 1100–1161

Norges Bygdekvinneforbund takker for muligheten til å komme med innspill til Næringskomiteen. Vi vil fokusere på følgende punkter:

- **Forslag til revidert jordvernstrategi**
- **Oppfølging av FNs bærekraftsmål**
- **Lov om god handelsskikk**
- **Beredskapslagring av korn**
- **Organisasjonsstøtte**

Jordvernstrategi

Regjeringens forslag er for lite ambisiøst og mangler konkrete tiltak. Det er passivt å gå inn for å beholde målet om 4000 dekar årlig nedbygd matjord, når vi allerede snart har lykket med å nå dette målet og all matjord i utgangspunktet er for dyrebar til å omdisponeres. Det er behov for ytterligere innstramminger. Den fruktbare matjorden vi har i Norge er blitt til gjennom hundrevis av år og er ikke fornybar. Nedbygging av god matjord kan ikke kompenseres med oppdyrking av nye, mindre fruktbare og mindre lønnsomme arealer. Dessuten er også dyrkbar jord en knapp ressurs som det ikke blir mer av. Det langsiktige målet bør derfor være en nullvisjon. For å oppnå det strenge jordvernet vi har bruk for, trengs det mer håndfaste virkemidler enn statlige forventningsdokumenter og veiledning av kommunene. Vern av matjord er en så viktig sak at det må være et nasjonalt ansvar, ikke et ansvar kommunene bærer alene. Det er vanskelig for den enkelte kommune å ha det store bildet i mente når man omdisponerer ganske små arealer hver gang. Den bitvise utbyggingen virker uskyldig, men totalt blir tallene store. Kommuner bør ikke bli stilt i situasjoner hvor de stadig må veie matjord opp mot boliger, potensielle arbeidsplasser og andre investeringer. **Jordvernstrategien bør sikte mot en nullvisjon. Matjorden bør sikres i form av for eksempel et juridisk vern, fjerning av dispensasjonsmulighet, forbud mot opsjonsavtaler og styrking av statlige virkemidler gjennom plan- og bygningsloven.**

FNs bærekraftsmål 2

Under Særlege tema, Oppfølging av FNs bærekraftsmål 2, stadfestes Norges bidrag innenfor klimakutt, matsvinn og ressursutnytting i hele verdikjeden. Dette er bra, men fokuset på produksjonsleddet og selvforsyningen mangler. Vi mener at dersom vi skal sikre matsikkerhet på både nasjonalt og globalt nivå, må Norge være tydelig på sitt ansvar for egen produksjon og utnyttelse av norske ressurser. Vi må bidra til den

globale dugnaden og til verdens matfat ved å utnytte de naturgitte forutsetningene og landbruksarealene vi har i Norge for å produsere så mye mat som mulig. Å sikre høyest mulig produksjon av varer vi har gode forutsetninger for å produsere, er solidarisk i et matsikkerhetsperspektiv og fornuftig i et beredskaps- og selvforsyningsperspektiv. **Høyest mulig selvforsyningsgrad og produksjon av mat på norske ressurser er en viktig forutsetning for å nå bærekraftsmål 2. Dette må derfor som en tydelig prioritering i teksten.**

Lov om god handelsskikk

Stortinget vedtok i mai 2018 at regjeringen skal legge fram forslag til lov om god handelsskikk med ikrafttredelse i løpet av 2019. Til tross for dette er hverken tiltak, konsekvenser eller selve loven omtalt i budsjettproposisjonen, og næringsminister Isaksen har uttalt at det vil bli vanskelig å holde tidsfristen. Vi vil minne om at loven allerede er godt utredet, og at andre land har innført liknende lover med fungerende tilsynssystemer. Vi har ventet på denne loven i mange år, og nå er det på tide at den implementeres uten flere forsinkelser. **Vi ber Næringskomiteen følge saken nøye og sørge for at loven iverksettes i henhold til planen og uten utsettelse.**

Beredskapslagring av korn

Med årets dramatiske tørke som bakteppe, er vi igjen minnet på hvor viktig det er å få plass til beredskapslagring av korn. Regjeringen skal følge opp dette med et forslag i 2019. Vi forventer en rask saksbehandlingsprosess, og at forslaget forutsetter iverksetting i 2020 med tilhørende midler. Prosessen kan ikke utsettes med tidkrevende utredninger og flere runder. **Vi ber Næringskomiteen sende signaler til regjeringen om å legge saken fram tidlig nok til at nødvendige midler bevilges så raskt som mulig, og senest for budsjettåret 2020.**

For øvrig har årets tørkekrise gjort flere oppmerksomme på behovet for ikke bare matkornlagring, men også fôrlagring. Sâkornlagring er også nødvendig. **Beredskapslagring av fôr og sâkorn er ikke nevnt i Stortingets tidligere vedtak. Vi ber Næringskomiteen arbeide for å inkludere dette i prosessen framover.**

Organisasjonsstøtte

Driftsstøtten til frivillige og ideelle organisasjoner over landbruks- og matdepartementets budsjett vedlikeholdes på dagens nivå. Vi er svært takknemlig for arbeidet som er blitt gjort for å bevare denne støtten, og er glade for at vi ikke trenger å bruke store ressurser på dette i årets statsbudsjettbehandling. Det er avgjørende for Landbruks- og matdepartementet som et fagdepartement å bevare denne støtten for å mobilisere innsats blant frivillige fagorganisasjoner som bidrar til å bygge opp under landbrukspolitiske mål. Ordningen skal revideres i 2019, og i den forbindelse ønsker vi å være en konstruktiv støttespiller for å bidra til en utforming som kan gjøre støtteordningen mer forutsigbar. **Vi ber Næringskomiteen følge opp saken for å sikre en mest mulig åpen og inkluderende prosess, og arbeide for at støtteordningen fortsatt vil høre til under landbrukspolitiske myndigheter. Det er viktig å beholde dette som en fri driftsstøtte til et bredt spekter av frivillige og ideelle organisasjoner som arbeider til beste for norsk landbruk.**

Vi støtter oss for øvrig til fellesinnspillet gitt på vegne av organisasjonene.

Beste hilsen,

Ellen Krageberg
Leder

Cesilie Aurbakken
Generalsekretær